

Tárgytematika / Course Description

Zenehallgatás módszertana, zeneirodalom

AKLB_TTTM032

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: Várszeginé dr. Gáncs Erzsébet

Félév / Semester: 2019/20/2

Beszámolási forma /

Assesment: Vizsga

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 0/0/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 9/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

Célja:

Zeneileg felkészült, elméletileg, zenepedagógiailag biztos alapismeretek nyújtása, melyek segítségével a leendő tanító képes lesz a tárgynak az általános iskolai alsó tagozatában való színvonalas oktatására.

A zenei ismeretek bővítésén túlmenően a zene iránti érdeklődés kiszélesítése, a zenei ízlés fejlesztése. Az értékes zenei anyagok meghallgatása által járuljon hozzá a magas szintű kulturáltság kifejlődéséhez, továbbá a megfelelő értékrend kialakításához, meghatározásához.

Feladata:

Az ének-zene tanítás módszertanának – ezen belül a zenehallgatás módszertanának -, szakirodalmának megismerése, kifejezéseinek átültetése a szakmódszertanba, azok alkalmazása.

Nyújtson átfogó ismereteket a zenetörténet különböző korszakainak megismerésén keresztül a zeneirodalom legjelentősebb és legértékesebb alkotásairól. Ismerje meg a hallgató a zenetörténet és a zeneelmélet fejlődésében leginkább meghatározó személyiségek, zeneszerzők életét. Keltsen érdeklődést a kórus- és társas-zene, valamint a hangverseny-látogatás iránt.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

A tantárgy tartalma

- 1) A zenehallgatás célja, feladatai és módszere
- 2) A zenehallgatás anyagának kapcsolata a hangszínérzék fejlesztésével
- 3) A zenei ízlés fejlesztése
- 4) A zenetörténet kezdetei

- 5) Az ókori fejlett kultúrák
- 6) A középkor zenéje
- 7) Reneszánsz zene
- 8) A barokk zene
- 9) A klasszikus zene
- 10) A romantikus zene
- 11) A huszadik század zenéje

Zenehallgatási anyag:

Beyer István: Zenefelismerés Győr: Partitúra Stúdió Bt., 2004

A vizsga tételei:

- 1) A. A zene történet kezdetei
B. A zenehallgatás történeti áttekintése
  - 2) A. Az ókori fejlett kultúrák
B./ A zenehallgatás szerepe (célja, feladatai) az ének-zene tanításban
  - 3) A. Az őskeresztény egyházi zene
B. A zenehallgatás feltételei a zenei nevelésben
  - 4) A. A középkor világi dalköltészete és a középkor hangszeres zenéje
B. A zenehallgatás anyaga
  - 5) A. Reneszánsz zene sajátosságai
B. A zenehallgatás módszere
  - 6) A. Barokk zene általános sajátosságai és a barokk énekes zenéje
B. A térképzetek szerepe az alsó tagozatban, zenehallgatás anyagának kapcsolata a hangszínérzék fejlesztésével.
  - 7) A. Barokk hangszeres zenéje (szonáta, barokk szvit concerto, concerto grosso, szimfónia)
B. A zenei ízlés fejlesztése
  - 8) A. A barokk zene mesterei (Antonio Vivaldi, Johann Sebastian Bach, Georg Friedrich Händel). Egy ismertetése.
B. A zenehallgatás történeti áttekintése
  - 9) A. A klasszikus zene általános sajátosságai
-

B. A zenehallgatás szerepe (célja, feladatai) az ének-zene tanításban

10) A. A klasszikus zene mesterei (Leopold Mozart, Joseph Haydn, Wolfgang Amadeus Mozart, Ludvig van Beethoven). Egy ismertetése.

B. A zenehallgatás feltételei a zenei nevelésben

11) A. A romantika kialakulása és zenei stílusának sajátosságai. A romantikus zeneszerzők, egy ismertetése.

B. A zenehallgatás anyaga

12) A. A magyar nemzeti romantika (Erkel Ferenc, Liszt Ferenc)

B. A zenehallgatás módszere

13) A. A XX. század zenéjének általános jellemzői

B. A térképzetek szerepe az alsó tagozatban, zenehallgatás anyagának kapcsolata a hangszínérzék fejlesztésével.

14) A. A XX. század magyar zeneszerzői (Bartók Béla, Kodály Zoltán)

B. A zenei ízlés fejlesztése

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

Követelmény:

Legyen birtokában azoknak a szakmódszertani ismereteknek, amelyek segítségével az általános iskola alsó tagozatában a tanulók zenehallgatási tevékenységét irányítani, javítani, fejleszteni tudja.

Sajátítsa el a hallgató azokat a zeneirodalmi ismereteket, melyek következtében alkalmassá válik az alsó tagozatos zenehallgatási anyag válogatására, közvetítésére, saját zenei ízlésének fejlesztésén keresztül a kisiskolás korú gyermekek személyiségének formálására, végső soron az önálló zenepedagógiai munka elvégzésére.

Órarendi munkát igénylő terhelés: heti egy óra előadás és egy óra gyakorlat.

Megtagadom a tantárgy félévi aláírását, ha ebből a tantárgyból mind az elméleti és mind a gyakorlati órákon a hallgató – igazolt és igazolatlan - hiányzásai meghaladják a szorgalmi időszak egyharmadára eső óraszámot.

Az ellenőrzés módja:

A hallgató az előadásokon, szemináriumokon való részvétellel, az ott nyújtott zeneirodalmi és zenehallgatási ismeretekkel lényegében elsajátítja a szükséges anyagot. A meghatározott körülmények szerint kis előadások megtartásával, zenehallgatási anyag hallás utáni felismerésével valamint az elméleti anyag vizsgán való számonkérésével történik.

Az értékelés módja:

A félév lezárásának módja nappali és levelező tagozaton vizsga. Az oktató részéről azt kell mélyrehatóan mérlegelni, hogy a hallgató elsajátította-e azokat a zenehallgatási, zeneirodalmi ismereteket, melyek

következtében alkalmassá válik az alsó tagozatos zenehallgatási anyag válogatására, közvetítésére, saját zenei ízlésének fejlesztésén keresztül a kisiskolás korú gyermekek személyiségének formálására, végső soron az önálló zenepedagógiai munka elvégzésére.

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Kötelező és ajánlott irodalom jegyzéke

Beyer István: Zenei nevelés az általános iskola alsó tagozatában. Győr: Partitúra Stúdió Bt., 2012

Beyer István: Zenetörténet, zeneirodalom. Debrecen: Pedellus Tankönyvkiadó Kft., 2001

Beyer István: Zenefelismerés Győr: Partitúra Stúdió Bt., 2004

Böhm László: Zenei műszótár. Bp.: Zeneműkiadó Vállalat, 1961

Darvas Gábor: Zenei zseblexikon. Bp.: Zeneműkiadó, 1978

Szabolcsi Bence-Tóth Aladár: Zenei lexikon I., II., III. kötet.

Bp.: Zeneműkiadó Vállalat, 1965

Szabolcsi Bence: A zene története. Bp.: Kossuth Kiadó, 1999

Ulrich Michels: SH atlasz Zene. Bp.: Springer Hungarica, 1994

Bánki Gábor: Zenesuli, Zenetörténeti füzetek 1-6 kötet.

Pécs: Comenius Kiadó KFT., 2000

Frideczky Frigyes: Magyar zeneszerzők. Bp.: Athénaeum 2000 Kiadó, 2000

Falvy Zoltán: A magyar zene története. Bp.: Nemzeti Tankönyvkiadó, 1999

Orfeusz hangzó zenetörténet. Bp.: Nemzeti Kulturális Alap, 1998

1. köt., Kovács Sándor: Középkor és reneszánsz
2. köt., Malina János: Barokk
3. köt., Farkas Zoltán: Bécsi klasszika
4. köt., Halász Péter: Romantika (I.)
5. köt., Papp Márta: Romantika(II.)
6. köt., Kovács Sándor: Késő-romantika és XX. század (I.)
7. köt., Dalos Anna: Késő-romantika és XX. század (II.)
8. köt., Szitha Tünde: A Magyar zene századai